Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьлл 1923 шера дешз ● ШИНАРА, 16 август, 1977 шу. ● № 96 (5765). ● Мах 2 кап.

Октябра 60 шу дизара накъадолхаш

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ!

1977 шера 7 бетта районийн, производственни объединенийн, промышленни предприятийн, гlишлошъечун транспортан организацийн эффективности баьлла дикалла айира, итталгlа пятилетка задани хьалха кхочашъяра тlехьа лелаяьчу социалистически яхьа итогаш а хьена КПСС обкома бюрос, НГIАССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо дьаьхьаьй:

Районийн хьалхарча группе гlоьле:

ХЬАЛХАРА МОТТИГ

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНА, продукци маьхала йукъара 7 бетта план 104,4 процента, къахьегама оасарлен — 105,9 процента кхоачашьяьй;

ШОЛЛАГIА МОТТИГ

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНА, продукци маьхала йукъара 7 бетта план 102,8 процента, къахьегама оасарлен — 102,4 процента кхоачашьяьй;

Районийн шоллагlа группе гlоьле:

ХЬАЛХАРА МОТТИГ

НАУРСКИ РАЙОНА, продукци маьхала йукъара 7 бетта план 103,4 процента, къахьегама оасарлен — 105,0 процента кхоачашьяьй;

ШОЛЛАГIА МОТТИГ

УРУС-МАРТАНОВСКИ района, продукци маьхала йукъара 7 бетта план 108,1 процента, къахьегама оасарлен — 113,2 процента кхоачашьяьй;

Ленински, Ачхой-Мартановски, Ведено районий дика болх белгалбаьб.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬЕ КОТЪЯЬННАРАШ ЛАЬРХIАМ

производственни объединенеша, промышленни предприятеша, гlишлошъечун транспортан организацеша юкъе:

Ленина орден долу «Грознефть» производственни объединени;

шурий промышленноста объединени,
«Чечингазстрой» трест,
«Старогрознефть» НГДУ,
«Горскнефть» НГДУ,
«Октябрьнефть» НГДУ,
буруш тохара баьхкий Горячеводски управлени,
буруш тохара баьхкий Малгобекски управлени,
буруш тохара баьхкий Карабулакски управлени,
химически реагентийн Карабулакски завод,
СССР 50 шу дизара цlерагlа Грозненски химически завод,
ацетонови завод,
«Грозгипронефть» институт,
«Красный молот» завод,
«Оргтехника» производственни объединене «Электроприбор» завод,
«Электроинструмент» завод,
медицински инструментийн Гудермесски завод,
«Пищемаш» завод,
Гlишлошъечу Нохч-Гlалгlай управлене СМУ-7,
Гlишлошъечу Нохч-Гlалгlай управлене СМУ-1,
«Чечингосельстрой» ПМК-432,
гlишлой материалийн № 2 йолу Грозненски комбинат,
«Союзавтоматстрой» Грозненски опытно-экспериментальни завод,
«Союзпромвентиляция» треста Грозненски спецуправлени,
РСФСР жилищно-коммунальни бахама Министерства Грозненски экспериментальни завод,
юга гlирс хьабуш тоабуш фабрика,
НГIАССР жилищно-коммунальни бахама министерства вахьаран тlаьхьа декха управлени,
«Наурский» винзавод,
маьхка комбинат,
Грозненски макаронни фабрика,
Ермоловски леспромхоз,
Шелковской мехлесхоз,
Назрановски мехлесхоз,
«Грозэнергоремонт» ремонтно-наладочни предприяти,
вlашагlкхийтта Грозненски ТЭЦ,
Грозненски телеграф,
Грозненски городашта юкъарча телефонийн станци,
республикански радио телевизионни центр,
Нохч-Гlалгlай транспортни управлени 1572 автоколонна,
«Промавтоматика» lалма-производственни объединене опытни завод.

ХЬАЖКIАШ ЧУЭЦА КИЙЧЛУ

Гавна яц яалтийна лаьрхlа хьажкlаш чуэца республикера бахамаш долалу ха. Дукхеа тайп-тайпанеа техника еза цу балхе, хlаьта из дlалелорга хьежжа мара ялт чулераедера гlуллакх а дургдаш цхьалха. Цудухьа из кийчьяра йоакхо хьалхе с болабеннаб «Назрановский» совхозе механизаторш.

Укх шере хьажкlаш чуэцаш «Херсонец» эха 18 комбайн хургьа боахаме. Района статистически инспекце долча даннеех болх бе кийча я царех 14. Тхо хьежар уж механизмаш мишта товьй а, балха ха хьатlакхачалца дlа мишта оттаяьй а.

Бlарг хьоасташ кийчъяь, мутlарах, цаl шоллагlчов юкхе йолаш, бетонв цlошлаш тlа дlаоттаяь латт Аьлти-юртарча отделене воп. Беков Махьмад-Гири бригадир волча 4-ча бригада комбайнаш. Ялх я уж укхазе. Ишта дика куьг тоьхна бригада коарча кхыча механизмех а.

Кийча я Пхьалакъонгий-Юртарчеи (бригадир воп. Эжиев Хожахьмад) Аьлтиюртарча 3-чен (бригадир воп. Колоев Гирихан) бригадашкара технике а, цхьан комбайне еш латта лоадам болаца ремонт чакхъяьчча: хьажкlаш арахьувсача пинжаца чархаш делесча механизмахи йоакка зlанараш дlаехкача. Цхьа комбайн тоайча яьжай Бурокlалхарча бригада яраш.

— Хьажкlаш а тlаданаш а дlакхахьа лаьрхlа транспорт (тракторин лафеташ автомашинаш) хlан кlа чуэцача я, — йоах производственни управлене керттерча инженера воп. А. Пугиев. — Нагахьа болх беча хана соце я, цхьа бахьан куьг тоха мара дезарт лац царех транспорта.

Ялт дlакхухьаргдоля мараьуташ доаьан да. Гуйран балхашка хьалхlо тlаьоанам доаттабеши воп попъостал деши хургба халкъа тlаьоаамхой, комсомольцаш. Болх беча участкашка, гуйре чуераьалца вlашагlъекха, партийни комсомольски группаш хургьа.

Д. ХАКИМОВ.

Грозненски районе I-ча «Молочный» совхозе дикача балхаца белгалъяьлий механизмашта технически гlуллакх даре звено. Цунна кулгал деш ва опыт йола механизатор Батаев Салауди. Кхашкара балхаш деча массаза а эша гlуллакх де кийча я дlа-юха дела мастерской, сварочни агрегат, техухов еш йола шин агрегат. Звенос дика вlаштlехьбаьккхача балло механизаторийн ха йойташ: цу сахьте тоаю еха техника.

Сурта тlа: технически гlуллакхдара звенон звеньевой С. Батаев.

А. ТРУНОВА сурт.

ДОАКЪАР БАЗАШТА ЮХЕ ОТТАДЕ

Шалински районерча «Автуринский» совхозе болхлоша шоашкара доатlа дакъа лоац хьайбашта lан кийчо еча балхаца. Республике кхайкадаь хинначе месячника юкъе а бахьа, цар lалашъяьй 660 тонн йол, заданех 650 тонн кийнача, лийрхlечул совгlа ээар тонн йолаш, аргlаш а лаьь, дlаоттадаьд 2,5 ээар тонн ча.

Хьажкlаш хьокха тlехьо доладеннад тхо, цудухьа силос лаьттагlа йолла кийнапш заданех йоаттlача боарамах. Из доакъар lалашдаьд 1500 тонн, планех 5 ээар тонн йолча. Хьажкlаш дlахо а хьокаш латт, силос хьайбашта тоьал lалашъергьа.

Баьца витаминаш хьоар даькхдах боахаме 125 тонн. Задани кхоачашъяьра кхы а 25 тонн lалашде деза яь.

Хьайбашта еча кийчон дика йоакхо еш шоашта тlабилла болх тешаме дlахьоаш къахьегамхой кlезига бац совхозе. Царех ба коммунист Мусиев Лаьча керте латтача бригадера Керимов Хаса, Мутаев Тоисолта, Лахаев Хаса, кхыбараш. Царех хlаране 120—130 процент кхоачашъю шоай балха нормаш.

Тха болхлоша лоархlаме гlуллакх лоархl кийчаь доакъар хьайбай базашта юхе хlанзле фермашка хьатlенай хьалхе хьатlадар. Цудухьа 1100 тонн йол, 500 тонн ча, хlаьта лаьттагlа йолла силос а фермана юхе я.

Совхоза коллективо шийна хьалхашка оттадаьи шийн социалистически декхараша белгалдаь да Октябра 60 шу дузача юбилейна доатlача тайпара накъаголтеш пятилетка шоллагlча шера хьайбашта дика lалашо елгеш.

Р. АХМИЕВ,
совхоза директор.

ФЕРМАЙ РЕМОНТ — ХЬАЛХАРЧА ПЛАНЕ

Хоаш ма-дий, шчй хинахьея диког помещенеш тоаяр хьайбашта lан еча кийчовах дlакъесто йиш йоацаш дакъа долга. Из болх мишта дlахьош ба тьежар тхо Назрановски района шин боахаме: «Назрановский» «Октябра 40 шу» яхачеи совхозашка.

...Пхьилекъонгий-Юртара дlаврадоаче уля цигарча отделене шурий-товарни ферма. Тоьал ха я укхача ремонтни балхаш дlадоладаь. Бакъдо дукха гаьна даьнйадац уж. Къаьстта а бlаьсти яьлча деза дlаяхарe шевла отта юхайлеари ха лаьрхlача.

Детташ дола доахан чудоаххаргдолча базе (ферме дlатlаоттача уля из) тховна хьалхашкара лаьб тоаьй, хlаьта цхьаь мутlаратlара автопоилкаш дьа а яьлай. Шоллагlча мутlарах латтараш а я тоаев дlаьярице хувцем езаш.

Хьаьш чу гlолла доакъар хьалкхухьаьча транспортерах нагахьа мара «скребок» иллац, дукхагlйода рамаш кизгаш тоха дезаш я. Кхо арадоаха транспортер хувцъ е капитальни ремонт е езаш я. Транспортераш ара я яьха, чухьа еуе хьекхача сендаб шоллагlчен кхоалагlчен базашка бу болх а.

Кхоалагlча базе (нагайча доахана лаьрхlа я яа) хьалхашка коа Моздокера айна дена бетонаш хьаьш оттадеша доахан леларгдолча площадка тlа асфальт бйлляш латт. Болх ше дика дагалаьцая тlехьале хьаа езаш ба, цхьабакьда, кхоачашбарга лаьлача цунах кулгаш дика деттац. Хlанз аьлча, жагlал юллаш йола кlийле цхьаьккха тайнара а тувсаш, тlабулла асфальт 3—5 сантиметр сомал мара доаыш ба. Ишта lобаллача из цхьа бутт а балалехьа тоаьбе а хувца а безаргба.

— Дlахо из тайна брак е йиш йоацелга дlаальнаш гlишлошъерашка, — аьлар, ферма бригадира Аравиев Юнаэ, производственни управлене керттерча инженера воп Пугиев Астрахана шийна замечани йича.

Дика да из ишта хуле, хlана аьлча ферме lа дакхка дезаш 216 стта айна хьадоаладеш фуна лаьрхlа 130 къона бежана да.

Аьлти-Юртарча ферма корпусаш, дукхагlчарна, тховнаш тен араьхарея ремонт яь яьнай. Чухьара балхаш Пхьилекъонгий-Юрта санна дел цига а сухал йоацаш. Тоае йоллаьй кхо арадоаха транспортераш автопоилкаш.

Тхо ханначе дийнахьа (шоатта вар из) цхьанкха ферме а болх беш сагl вагар гlишлошъерех «Хьайбаш дувлаьу кьонга-Юрта санна дел цига а» воп. Арашева Тlаькха, из «кlоаг бе» дlабигараш мара болхлой беце, чатаду, lай а яргьац базаш тоаь.

Боахама кхьча балашка а мотта сурт да.

Цхьаькха да. Совхоза зlанзалца болабеннабаш фермашка йол хьатlаоза. Из болх мел сихбаь бе беза кхетадеш ба совхоза хьайбаш лелайераш — цар дукхаза аргlеза йол цlакхахьа йийзай lай, тlаьла а наьпьаш дехо а йолча хан.

Цу гlуллакха хlаьзе теркам бича баккъахьа хургбар.

«Октябра 40 шу» совхоза Тlой-Юртарча шин ферме а ремонт еш латт, базаш цхьанраш арахьара хьаькал тховнаш тоадаьр яьнай.

3-ча ферме, хьайбаш арахийдача хана коа леларгдолча бетонни тьаьш оттадеши асфальт буланни латт. Шоллагlча ферме дакхе дездина а дакъа а доахан хургдола база дукха хlама ца эппаш тоаь яьнай. Бакъда воах базашка, уж йолча метте массанахьа а, кхо арахувса а транспортераш тоае езаш я, дукхханахьа арлакхий жолобаш хувца езаш, редукторащи эlанараш леламзвездочкаши хьамукъа а да-ла, кердача бетонаца юхачlоагlде деза ша ба.

Кхоалагlча ферме доккхаду lаьсий хургзолча базе тоаде дезаш да кораш, наlараш, lаьсий клеткаш, цхьацнайолча моттигашкара уйлаш (кlоагаш дlадукъаш), кlираш тоха езаш да пенаш. Цул совгlа 200 стт чубоаш йолча цхьан базе чура кхо арадоаха транспортер еррига йоха а яь, керда юкьае езаш я, бетон а йотташ.

Дагардеш цхьан тайпарея лоадам боапаши хете а, дукха балхаш да хьайбашта lан кхоачам беча ае дезараш, цу тlа а духььа цу шин ферме lа дакхха дезаш 580 совгlа (цу юкъе 280 бетта етт а болаш) бежан айлар лаьрхlача.

Совхоза керттера зоотехник воп. Барихапов Махьмад, опыт болаш вале а, укхаза керда болхло ва, вена шин кlира мара доаьаш. Цудухьа тахана леххара дела ремонтни балхаш цунна дlатlаздакха тарлац. Цо дикка къахьег боахам бовза а болх дикагlа вlаштlехьбаькха а гlерташ.

— Директоро шоатта денналц (14 августа) ха а хоадаь бахийтаб 3-ча ферме бетонах тьаьш оттаеш боахха болхлой, — йоах зоотехника. — Цу гlиллакхо а хьаькохарда специалисташа уаттаду дешаш совхоза кулгаххоа дlаэцаьта.

Бакъда, керттерча зоотехника цун болхлоштев дlахо а повкъостал деза. Дукха а. Из хьаькохх дукхьлл цхьан Долакх-Юртарча ферме де дезача балхаша.

Цигара еррига базаш къаьна а, хlаьта цар чура механизапи — кхо арахувса транспортераш цхьа базе (йиъехх) доакъар дlадекъа къаьна транспортера мара яц. Из а яц вlаштlехьа. Ши шу хьалха оттаньча йо хlанзалца болх баьбац, хlаьта хlана тоае езаш а я.

База хьалхашка, транспортеро дlаарахувса кхо тележка чу ухаргдолаш, из кlаьувтта лаба а яь моттиг кийчъе йоагlача, кхо «гулле» кlоаг баьккхаб. Цига е трактор дlатlаьза а, е гlуллакх гlаяда а моттиг яц. lай поеркашка декхар а деш, кlаьдбеннa уж уттабу арара кхо тележкана тlадуътта, чуьхьара базаш цхьа цlеяьнчуа тlехьаргlа...

Цхьаьккха база яц е тоаь а е тоае йолаь а. Тlаккха де деза балхаш арахьа а чухахьа а, шорте да. Тохарзда цlеххьа хувца еза транспортераш хьоайнча, базаш чура еха пемента кlийле, тоаде деза хьаьш, кораш, наlараш дийцача.

Дахка дезаденнеи даькхан доадана, керда дар вlамигга lаьсий а чудоаха база — хьалхагlа склада лаьрхlа хьалъяь помешени я. Цун тхов тlа, юкъ-юкъе хийра а йолаш lотlайнала йиткъа (20 мм) арданхи цуна тlа рубероидн ула. Еттача кирпинкий пенаш а да. База еррига йlовхал из мара яц.

— Валенкаш тlаювхаш хилча а lай ногаш гlорабу укх чу, йоах ферме баркl шера lаьсашка хьожаш йолча Долгиева Зейнапа, — lаьсий-м дувш а дезаш. Цудухьа хул уж, дукхагlдараш уне а долаш.

— Бакъда из, — йоах ферма заведующе воп. Баркинхоев Руслана, — lаьсашта печкий лазар дукхагlча даькъе цу шелало хулийт.

Родильни отделене (из я вай юцлар а) зоотехнически бокъонашка хьалача хlара керда lодаьча lаьса ше-шийн къаьстта клетка хила еза 20 дe далланца. Ферме уж дохкадеча методах кхелац, шура мелаеш кхеду. Цунах цхьадараш цкъаза дуа, цкъаза лазаш. Меца а долаш цхьа клетка чу доахкача lаьсаша вlашйй моcаш lуваш, дукхагlчар юь уж. Лазар а хиле ла lаса. Хьадоаттlа а дааь хьежача ветеринараша заключени лу: «Бlеха шура мелаяьй». Долгча бесса аьлча из lаьсаша вlашйй шоаш lувдаьта да.

Из сурт Долакха-Юртарча ферме хиша lаа, массанахьа а хlана дац, аьнна, да районе.

Цу отделене юрта тlехьашка хьалъеш латташ я 800 бежана лаьрхlа шурий комплекс. Совхоза специалисташа яхача тlадоагlача шера болх бе йолаургьа из. Тlаккха совхозан кагий фермаш хьавlашагlкхетаргья, хlанз йола дукха халонаш а хургьац. Бакъда из хилалца хьайбаш чудахка деза моттигаш сиххьь lап кийчъе еза. Из болх «шоллагlча планага» бехка йиш йолаш бац.

З. ДАУРБЕКОВ.

Шурий-товарни фермай балха хьокхамаш 6 августа денз 10 августага кхаччалца

Районаш	Юкъера лаьрхlача дийнахь хlара lатто ду шура (кг) 1976 ш.	1977 ш. дlахьача пхе дийнахь	1977 ш. отчетни пхе дийнахь	Яьккхай еррига (процентаца 1976 шерага)	Дlаеллай еррига (процентаца 1976 шерага)	Товарность (процентаца налоги кхьоачхоч)	1-ча сортан дlаеннар (процентаца еррига дlаеннача)
Наурски	7,5	8,6	8,4	113	110	86	16
Грозненски	7,3	8,0	7,6	103	106	85	22
Шелковской	6,9	7,6	7,5	111	115	87	27
Шалински	6,7	7,1	7,4	180	130	87	27
Надтеречни	6,4	6,3	6,8	129	126	87	24
Гудермесски	6,6	6,7	6,5	100,3	103	86	52
Сунженски	5,6	6,5	6,4	115	102	87	36
Ачхой-Мартановски	5,7	6,0	5,8	110	113	88	8,0
Урус-Мартановски	5,8	5,6	5,6	98	98	85	32
Малгобекски	6,1	5,4	5,3	98	99	91	10
Назрановски	5,4	5,5	5,1	98	94	87	30
Республике Йолла	6,4	7,0	6,8	108	108	86	26

Л. И. Брежневи Ю. Цеденбали доттагlал тlехь вlашагlкхетар

12 августе Крыме КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев вlашагlкхийтар Советски Союзе [illegible] МНРП ЦК [illegible] МНР [illegible] Халкъа Хурала Президиума Председателаца Ю. Цеденбалаца.

Новкъосташа Л. И. Брежневи Ю. Цеденбалеи вlаши ховлаш дир шоай мехкий общественно - политически дахара актуальни проблемах, общественни производства эффективность айяра, къахьегамхой творчески инициатива дегlайоллаяра тlехьа КПСС-и МНРП-и беча балхах. Советски lаьдала 60 шу дузаш хургйолча юбилее дунеи халкъашта юкъера белгалдара лоархlам белгал а баь, Ю. Цеденбала хьахайкадир, монгольски халкъа кхел Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцена исторически хаддаза юкъаеша йолга. Октябро хоадам болаш гlуллакх дир Монголена коммунизмага бода някъ хьабиййла 1921 шерара халкъа революци котйовлача.

Вlашагlкхийттача дийцар вlаши цхьана леладу советско-монгольски гlуллакхаш массе оагlорахьа дегlадоаладарех кlоаргдарех дешаш. Къаьстта аьлча, 1976 шера октябре МНР партийно-правительственни делегаци СССР-е йоллаш баь барт чакхбоаккхийга мишта лел дийцар. Чlоагlа теркам тlабахийтар советско - монгольски экономически буваьнаш дlахо эргадоахаш тоадера, цар эффективность лакхъяра. Цу цхьан хана белгалдир Монгое цхьана хьалъеш йола йоккха Эрдэнэтски горно - обогатительни комбинат шийн ханнахьа болх бе йолаялийтар боккха лоархlам болаш долга.

Л. И. Брежнева Ю. Цеденбалеи къоастайир дуне халкъашта юкъера цхьайола актуальни проблемаш. Цар белгалдир кходжам кlаьдбара тlехьа дlахо къовсам лоаттабари из дунен еррига районашка, царца Азиатски континенте а дlабоаржабари боккха лоархlам болаш долга. Из да Азе мехкаша шоай оагlорахьара хьиналрее конструктивни гlуллакхаш де дезилга.

Шlаькхаза а баьдир Советски Союзи Монгольски Халкъан Республикеи азиатски мехкашта юкъера гlуллакхаш шийн лоlамагlа хилара, доазонаш телхаца дара, низ юкъе бохкилга а низаца кхерам тlатувсилга а дlадаьккхара, чурча гlуллакхашта юкъе ца гlертара, цхьатарра бокъо йолаши вlаши пайдае долаши вlаши цхьана лелаоу гlуллакхаш дегlадоаладара тlара дlадоладеш леладара тlехьа хилар. Дукхагlча дахка пох тийша да къам шийн лоlамагlа хиларех социальни прогресс ярех, массане юкъера машар чlоагlбарех гlуллакха тlехьа керда толамаш дахар.

Вlашагlкхетар чакхдаьлар цlенча лег тlара, цо хьаьнехар дийшача дерригача дешаех КПСС-и МНРП-и бокъонца цхьатарра уйла йолаш хилар.

Еррисоюзни яхье — шоллагlа моттиг

Гlишлошъечу Нохч-Гlалгlай управлене СМУ-1 контора нalара хьалхашка хьатехa йоал хоза язъяь «Молни». Цу тlа хьинад гlишлошъераша лаьцача Еррисоюзни социалистически яхье гlишлошъечу-монтажни управлене СМУ-1 коллективо шоллагlа моттиг яьккхай укх шера шоллагlча кварталe, йоккха ахчан премигl а еннай. Из толам баьккхарах республикански Сийлен улга тlа язьяй СМУ-1.

Укх шера ялх бетта генподрядагlа 3637 ээар сома маьха болх бе план йолча управлене гlишлошъераша 3986 ээар сома маьха болх бир, вешта аьлча план 109,6 процент кхоачашйир, хlаьта шоай ницаца 770 ээар сома маьха болх бе йола задани 825 ээар сома маьхе болх баь кхоачашйир, вешта аьлча 107,1 процент.

Берригача советски наха а сана, юбилейни шу дlадоладир цу коллективо. Сийлахьбоккхача Октябра 60 шу дизара яха ма-йоагlара накъахара доккхий декхараш тlа а ийца, толамца кхоачашдара участкашта, бригадашта юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяьй. Укх шера задани толамца кхоачашъяра лоархlам гlишлошъерашка дlабовзийташ боккха кхетама болх бир партийни организаце, коммунисташа.

— Оала комплексни, мехка ловзаш волча гlишлошъечуя Злобина методагlа бригадаш вlашагlйоахарах доккха беркат даьлар тхона, — аьлар парторганизаце секретара Греч Эдуарда Степановича, хьалха специализированни бригадаш йолча лаил болх хийца дlабодалар тха Плотникаш бале а, маляраш бале а, кхыбараш бале а, уж къаьст-къаьста бригадашка болча хана, бе болх боашаш бусаш, балха ха эсха йовш моттигаш хулар. Шоаш беш бола болх мара кхыбар бе царна ца хар баьхьи царех пайда эша йиш а йоацаш. Комплексни бригадаш вlашагlтохара болхлошка шиь а кхоъ а балха говзал lомайта йийзар. Хlанз тха гlишлошъераша юкъе дерригa отделочни балхаш де цо хоаш сагl вац, аьлча бакъхургда, керда балха баьхкача, къоначa цхьа кlезигача нахагара дlайиккхача. Дикка болх аттача а сихагlа бе йиш йолча а баьккхар тха зlамига механизаци юкъе йоалларо а.

Из долла хlама вlаштlехьдоаккхача шоашкара инициатива йолаш чlоагlа къахьийгар коммунисташа бригадираша Баматханов Виктор Сандовича, Жданов Петр Леонидовича, Точиев Мовлад Мовладовича, гlишлошъераша Тутаев Шарпудин Шарпудиновича, Принцев Михаила Андреевича, Чонаев Владимир Ивановича, кхыбар. Цар шоай балха тlехь хьоккхи телар кхычарна, уж шоашта тlехьабоахар, «Цаl массанена тlехьа, массанор цхьанненна тlехьа!» яхача девизагlа болх бир еррига коллективо.

Массанена дола лозунг а хийна дlаэттар «Хlара балха дийна — дикала Знак!» яха девиз. Шерра къовсам доаттабир болх дика бара, гlишлош ю материалаш кхоара тlехьа.

Кlезига яц бац тха управлене пятилетка шин шера план ю[illegible]лейна де тlаьхоарчаш чакхъяккха чеь лаьца. Хlанз цхо доахача толамашка дилача, цар шоай доли дизза кхоачашдергда ала йиш я. Уж ба Купченко Александр, Ильяшенко Нина Ивановна, Воевода Мария Ивановна, Попова Нина Дмитриевна, Мухина Валентина Ивановна, Юнусова Медни, Дузлаева Раиса, кхыбарий.

Юбилейни шера плани оахош тlайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдергхьларах дог тийша да тхо, — аьлар новкъоста Греча.

Цох теша мегаргча, хlана аьлча, дlадахача ах шера шоай хинна темпаш лаьгl ца йолийташ къахьийгар управлене коллективо. Июль бетта план а тlехкхоачашъяьй. Къаьстта доккхий толамаш даьлад цо нах чубаха цlеноаш хьалаяь а даьха, эксплуатаце дlадалара дакъе. Ворхl бетта дика кварткаш йола 7 цlенош йистедаьха наха чубаха дlадалар управлене. Планагlа 10036 квадратни метр хулла цlеноаш йистедаха доагlача, 21548 квадратни метр кула цlеноаш эксплуатаце дlадалар, вешта аьлча планал совгlа 11512 квадратни метр. 214,7 процент кхоачашйир план. Къахьегама оасарле лакхъяра план 123 процент кхоачашъяьй.

Ишта толамаш дьаха накъъаера СМУ-1 коллектив ший цlейна — гlишлошъечун дезача Денна а.

Ш. А. АЛИЕВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР IИЛМА ЗАСЛУЖЕННИ ДЕЯТЕЛЬ ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Дукхача шерашка ала хlана доашаш дика lилма-педагогически общественно-политически болх барах Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика lилма заслуженни деятель яха сийлен цlи йойла медицински lилмай доктора, Нохч-Гlалгlай Госуниверситета профессора воп. Алиев Шерпудин Амировича, цига хьайбийн анатомеи физиологея кафедре заведующий.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиуме председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

гор. Грозный.
1977 шу 9 август.

ПЛАНАЛ СОВГIА

Пачхьалкхенга дуах доахара цхьан шерен ах шерен план кхоачашъяьй «Горячеисточненский» совхоза коллективо. Къаьстта доккха дакъа даьлар цу балхаца коммунист Петр Иванович Быковец керте латтаьча хьахкарч леламеча ферма болхлоша.

Яьржача социалистически яхье хьалхалаттарашта юкъе белгалъяьккха мегаргья гlоръяьнна хьахкарч лелаер Гончарова Елена Ивановна. Цо совхозе болх бу 27 шу да. Цо йунал деш а 350-мега кхоачеш хьакхий хурсх. Дийнахь бурh хlара курска 450 грамм дуьх тlаьхет, план 300 грамм йолча.

Коммунистически къахьегама ударнико Гончарова Еленас тlайийца декхар да Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача денга — 7 ноябрга — пачхьалкхенга дуах доахара шера план кхоачашде.

Л. РУДСКИЙ.

ВАЙ ВАХАРА КЕРТТЕРА ЗАКОН

БУРУВДЕТТАЧУН УЙЛАШ

1956 шера, дагадоагIа сона, из дар майски шIой деаннчул тIехьагIе, цу хана «Октябрьнефть» НПУ мехкадьтта тахкара конторе балха отта вера Троицке вахаш вола, кIайча юхьара безаме зIаниига саг.

— Мехкадьттахо хила лов сона, — аьлар цо.

ЦIахьха дагадеха хIама дацар из цунна. Дукхача хана деиз мехкадьттахой болаш хьабоагIача дезалера ваьннавар Володя. Цун да, коммунист Илья Михайлович Кошелев шийна дагадоагIача хана деиз буровойца бувзам болаш хиннав. Цо болх баьб слесарьлля, топпар беча, бурильщика гIоьнча волаш. ХIанз из пенсе воли дикка ха я. Коллективе из хIанз а дагаух дика къахьегамхо, хьехамча, доттагIа хиларах тарра. Карабулакски мехкадьтта доалле моттигаш ляха болабоаккхача хьалхарчарех цаI вар Илья Михайлович. Шай хана цо херда хилар предприяте промысловн комитета штате вовнача председатела лайла. Кхы а дукха да цунна керагIайнна гIулакхаш. Из ка дагайохийташ я буровойна юхе а бурув деттара балхий управлене адмена юхе а згIа тахнаш.

Илья Михайлович вар ше вахача Троицкера ,ьа а ихухьаш уж цьона таьнийташ дIбегIар. Уж мехкадьтта тохкарешта совгIата телар XIX партсъезда цIерагIча колхозо.

ХIанз я Троицке вахаш ва Кошелев Илья Михайлович.

Бурувдеттара балханара ший безам цо дIабелар бераштa. Цун лерагIа бахар цун къашташ. Царех хиннаб башха дика мехкадьтта тохкараш, балха тIа хьалхале лелараш.

Кошелев Владимир бурувдеттара балхий Карабулакски управленс вовзаш ва дика болхло, ший гIуланх дика довза саг хиларах тарра. Эггара лаккагIа йола 6 разряд я цун.

Цига болх беча юкъа цо ший говзалах Iомабаьб итташ къона болхлой. Из ва коммунистически къахьегама ударник. Цун цIи дIязаъь я предприяте Къахьегама Сийлен книжка тIа.

Къахьегама лакхара тодамаш дахарехи, социалистически яхье доккха дакъа лацарахи, шера планаш хадал хьалха кхоачашъярахи 1973, 1975 шерашка цунна елай «Социалистически яхье котвальниар» яха знакаш.

Коммуниста Кошелев Владимира доккха дакъа лоац предприяте юкъарча вахаре. ДикагIа болча Карабулакски УБР политинформаторий эрина тIа вейна гу цун сурт.

Дукха ха йоаццаш СССР кердача Конституце проектах лаьца къамаьл тоссадолар тахашинис.

— Хой хьона, сона цIеххь е меттадапар интернационализм иштта къаьмга дагIе йиш я, — аьлар цо.

Со дика кхийттар из вла гIертачох. Дизззча пхьи шера хиннав из доазол дехьа предприяте командировках ваьйта, Дай-махка гьна.

— Керттерча Закона балхагIа корта СССР араха политикана хетаба ба, — аьлар цо тха къамаьл дIахо додаш. — Из къаьстта белгалбаккха лов сона. Цу тIа дувцар да шоай къамах кертамукъале бахьан къовсам лоаттабераш хьалдаца безилга, социальни прогресс дегIайоалае езилга, тайп-тайпара строй йола пачхьалкхенаш машаре, цхьана къахьегаш яха йиш йолга.

Сона, буровика хетарах интернационализм чIоагIа маIан долаш а боккха чулоацам болаш а хIама да. Доазол дехьарча мехкашта вай деш дола новкъостал дер йолаш да, цига бахе нах динагIа хиет вай вразарча ваьарах. ХIаьта доазол дехьарча коллегашка дIашагIдеттадаларо вайна а довзийт цар вахара хьал, худаш доле социальни хувцамаш.

Эггара кертера дар да вай вахар дайзача цар оала хIайха дешаш, вай пачхьалкхенах, нахах, Коммунистически партех цар доккхал делаь. Царна хов дуней тIа машар, ниесзо хилара вай тIехьа долга.

— Доазол дехьа волаш сона ябра мехкадьттахой забастовка, цар къел, — дувц В. Кошелева. — Из тхона, советски специалисташта тамашийна хетар. Дега курал чуйоссар вай мехка хьалах. СССР Конституце къаьгга йола бокъонаш лу найна — вахара хьал тоаде ираде даха.

— Шенача дег тIара къамаьлдю аз СССР кердача Конституце проект, — йоах Кошелев Владимира.

Иштта да а да из. Дика лел болх Кошелев Владимира болх беча буровой бригаде. ВорхI бетта йола бурув тохара план тIеххкхоачашъйьй цо.

— № 55 йола Самгори яха скважина йоаккхача овха бурув тох вежарий Гуржий мехка. Тха барт цаI хиларо, доттагIал чIоагIа хиларо новкъостал ду тхона толамаш даха, — аьлар цо эггара тIехье.

— Хетаргахьа дикача совгIаташца накъагIоргда тхо Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара.

Ер статья чакхйоаллаш Кошелев Владимир дакъала вуаца лов сона дукха ха йоаццаш цунна СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указах «Знак Почета» яха орден яларна. Из цунна еннай 1976 шера чьржача социалистически яхье кот а йоллаш мехкадьтта тохкача даьхача толамех.

Де а довлIаш дахь совгIат ха ма!

А. БАКАЛЮК,
журналист.

КОНСТИТУЦЕ ПРОЕКТ ЕШАШ

ЧIОАГIА ЙОАКХО Ю ТВОРЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМХОЙ

СССР кердача Конституце проекта 47 статья тIа лаьнаа коммунизм хьалъяра декхарашка хьежжа СССР гражданашта паргIато лу Iилмах, технически художественни кхолламаш дара. Из Iалашау Iилман тохкамаш, изобретательски рационализаторски болх шерра боаржабарца, искусство дегIайоалаярца.

Пачхьалкхено цу гIулакха эша материальни хьалаш хьаду, шоай лоIамерча обществаштен творчески союзаштен новкъостал ду.

Авторий, изобретателий рационализаторий бокъонаш законо лораю.

ДегIаенача социализма хьалашка рационализаци изобретении дегIаахар Iалаьмате боккха лоаркIам болаш гIулакх а хиина дIаэттад Iилман-технически прогресс эча.

Ма-моггIа къахьегамхоша творчески балхий даро, изобретателий, рационализаторий болам дегIаккхуьларо новкъостал ду дIахо а производствана юкъе керда техника кхувлара, производство эрга я йоахаш, пуй экономически эффективность лакхъяра. Из къаьгга бакъдеш хьахьокх цу кхыкъехьа вай Нохч-ГIалгIай АССР деча балхаша.

Укх тIеххьарча ялх шера халкъа боахама юкъе йоалаьй 69,5 эзар изобретении рационализаторски предложении.

ХIара шера дIалаьрхIача цар халкъа боахама беш бола пайда 67,3 миллион сом да, цу дакъе изобретенеш беш бола пайда 12,5 миллион сом а долаш.

Республике творчески балхаш деш ва 10 эзар совгIа рационализатори изобретатели. Цар хIара шера юкъера лаьрхIача кийчъю 14 эзарнега кхоачаш рационализаторски предложенеш изобретении.

1976 шера рационализаторски предложенеш изобретенеши балха юкъеяхьарах республика халкъа боахама 14 миллион сом пайда хилар, кIаьта из 1971 шера баьчул 28,4 процент дукхагIа ба.

Промышленностерча берригача рационализаторехи изобретателехи кхо дакъа рационализаторши изобретателаши ба мехкадьтта доахача, мехкадьтта чакхдолхеча, машинашъечен металлообработкен.

Мехкадьтта доахача къахьегаш волча бIаь сагах 22 болхло рационализатори изобретатели ва. Мехкадьтта чакхдоахача промышленносте — 18 саг, машинашъечен металлообработкен — 7 саг.

«Грознефтеоргсинтез» яхача грозненски производственни объединене хIара яххлагIа ноле болхло рационализатори изобретатели ва.

1976 шера объединене производствана юкъейоалайир шера 3,9 миллион сом пайда беш йола изобретении рационализаторски предложении.

Рационализаторски изобретательски болх дика кIаштIехьбаькхаб «Красный молот» заводе, СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводе, кхыча предприятешка.

Цхьабакъда гIиллоп индустре Аргунски комбината, Назрановски трикотажни фабрика, Грозненски кога гIарс беча фабрика, хьун боахама управлене Iеспромхозе, «Консервплодоовощ» объединене консерви заводий кулгалдоша, инженерно-технически болхлоша е йоагIаш йола терко яц болхлошка, инженерно-технически болхлошка хьинарех творчески къахьегийтара.

П. ГРЕБЕНЩИКОВ,
Нохч-ГIалгIай Статистически управлене начальник.

ДЕКХАРЕХ ЛОАРХIАБУ

Шоай хьинар ца кхоадеш къахьег пятилетка шоллагIа шу доладелча деаз Шалински района заготконтора болхлоша.

Октябра 60 шу дизара сийна яхье баьннача цар 25 июне рапорт делар юртбоахама продукташ хьаяцара ах шера план шоаш кхоачашъярах. ПланагIа 10 тонн баьцадаараш эца дезача, бахача нахагара цар 10,7 тонн хьайийцар уж. 320 тонн дар цар хьаяца дийза тха, хIаьта хьайийцар 463 тонн хилар. ПланагIа хьаяча еза цIокий 600 сома маьха яр, уж хьайийцар 1364 сома, вешта аьлча из хилар 227 процент. Иштта дика къахьийгар июль бетта.

Бахача нахагара продукташ хьаьвеш бена балдех дика лоьрхIабу [illegible] болхлой Байлаев Бексолта, Мурадов Абубар, Мизаев Махмуд, иштта кхыбараш. [illegible] директора Решедов Шамиля. — Шоаита тIабилли молдатIа болх толамца дика [illegible], дакъа лоац юкъара вахаре.

«ХIара балха денна — дикала Знак» ялта [illegible] РЗК болхлой коллективо. Цар доп деннад бахача нахагара [illegible] план 7 ноябрь тIакхоачаш [illegible].

Х. ЗАКРИЕВ.

МОСКВА. СССР кердача Конституце проектана хетаьзьна плакатий серий «Iалма гIулакх» — тешаме бокъо». [illegible] художник И. А. Коммарецин СССР [illegible] плакатий [illegible].

СУРТА ТIА: вокхагIолла редактор С. Г. Кочанов (аьрдехьара) художник И. А. Коммарецин [illegible].

В. СОЗИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Укх юбилейни шера шоаш тIаяйца социалистически декхараш дикка тIехкхоачашдеш итташ, бIаьш болхлой ба грозненски «Трансмаш» заводе. Цар цIераш йоахача хана сборочни цеха кулгалхоша эггара хьалхарчарца цIи йоккх слесара-сборщика Гандалоев Юсапа Идрис. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 125—130 процент кхоачашъю цо. Шийн опыт дог раьза долаш дIалу цо новкъостаьшта, яхье хьалхалаттараште уж тIехьакхебара эшаш дола гIо ду Идриса. Цудухьа дукхача болхлоша лоархIаш сийдеш ва Юсапа Идрис.

СУРТА ТIА: слесарь-сборщик И. Гандалоев.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЯХЬ ТIА-ТIА ШЕРАГIА ЯРЖАШ ЛАТТ

Социалистически цIиъа истори — из да вай мехкарча къахьегача наха социализми коммунизми котьнаккхар дукха парте кулгал а деш лоаттабаьча къовсама истори. Хаддакза дегIаух социалистически яхь. Сийлахь ийкъ хьабенаб цо гражданский тIема хана доладенача эггара хьалхарча коммунистически субботникашкара къахьегамца коммунистически гIулакх леладара тIехьарча дерригача халкъа боламга кхаьчалца.

Эггалонаш еча социалистически яхьа боккхача низаца айхха дувладдоина да Нохч-ГIалгIайчене-хина доккхий хувцамаш а. Алкха тIом дIабаьнначул тIехьарIарча шерашка 11-за совгIа дукхагIа хиннай республика промышленносто арахеца продукци. Цу юкъа хьалъяьй 180 совгIа йоккха промышленни объект. Кхы цIаккха а дег чу йоагIаргйоацаш дIаьнний «къам даха юкъара моттиг я» яьха ха. Тахан Советий мехка союзни автономни республикашта юкъе сийлахь моттиг хьалоац Нохч-ГIалгIай АССР-о. Нагахьа санна 1936 шера республика продукци цхьан мехка маре йолаш кхухьийташ хиннеле, хIанз 40 таргзача мехка кхухьийт из. ТIехьашкахьа бисаб ийс пятилетка — социально-экономически накъагIа баьни боккха ийс гIа. ИттлагIа пятилетка — вежарашка йолча ахьатIон ларда экономика тьалу керда зегIа.

«ИттлагIча пятилетка план, ерригахе шера планаш а санна, — аьлад новкъоста Л. И. Брежнева КПСС XXV съезде, — вай сийлахь-йоккха социалистически Даьхе хьахулийташ йола ерригa республикаш, къамаш, народносташ дегIадоладергдола программа хургья. Советски общество экономически социальни прогресс — из я Российски Федераце, Украина Казахстанeх, Белоруссе а Молдаве а, Средни Азе, Прибалтика, Закавказье республикай прогресс. Берригача мехка хьахинна бIарча цIаь боахама органиам — из я халкъашта юкъерча доттагIалла цхьана леладеча гIулакхий чIоагIа материальни ларда».

1976—1980 шерашка республике арахеца промышленни продукци 22,2 процент дукхагIа хилийта лаьрхIад. Пятилетка хIара шера юкъера лаьрхIача дукхагIа хьеш йола продукци 4,1 процент хургья цIеслагIча пятилетке 1,2 процент мара ца хиннача метте.

Кердача пятилетка белгалагIа йола оагIув я йоккха хинача республика экономически потенциало, цун Iалаьмате дукхача ресурсаша коммунистически общество хьалъяра сийлахь-доккхача гIулакха юкъе Нохч-ГIалгIайчено лоьца дакъа дукхха а доккхагIа хилийта цо торо луш хилар.

Эффективностен дикален пятилетка я яьнад иттлагIча пятилеткох. Фу кхетаде яза тIакхах «дикал» яхача дешах? Цу хеттара дола жоп да КПСС XXV съезда материалаш тIа. «Дикала проблема, — аьнад КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева XXV съезде ше Отчетни доклад еш, — геттара шера кхетаю вай. Цо чулоаца боахама гIулакхий ерригa оагIош. Лакха дикал — из да къахьегами материальна ресурсаш кхоир, экспортни торонаш лакхъяр, хIаьта, бухсонача къахьча обществана эшаш дикалIа, дукха кхоачашдар. Цхьухьа продукцие дикал лакхъяра тIаерзаяь хила еза планированеи управленеи еррига ветаниш, материальни моральни поощрене еррига, система, инженерийа конструкторийи ишеш, болхлой совзал. Хадданза цуна тIаерзаяь хила еза партейна организацей, профсоюзей, комсомола уйла».

КПСС XXV съезд хьаеллале хьалхагIа республике хьахилар «ХIара балха денна — дикала Знак» яхаш довза а болаш, лакхача эффективностен дикален предприятеш яха цIи яккхар дукха леладеча социалистически яхьа керда форма. Цу яхьа эггара хьалха кертe эггар СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода коллектив. Колхозашкеи совхозашкеи хьалльнай «ХIара кхайна — дикала Знак» яха механизатора Н. Ерохина почин, гIишлонхоша шоай балха юкъехухь Н. Злобина метод. ХIанз «ХIара балха денна — дикала Знак» яха лозунг а толаш болча боламе дакъа лоац республикерча промышленноста, транспорта, гIишлон предприятей 280 коллективо.

Къахьегамхой творчески хьинар керда айдар низ бола стимул а хиина дIаэттаб Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хьакъехьа КПСС ЦК-ас баь сощам. Шин шера план 1977 шера 7 ноябрь хьатIаоттош кхоачашъе — республика берригача болхлошка цу тайпара патриотически тIахьехам баьб Ленин орде леладеча «Грознефть» яхача объединенеи Октябрьски революце орден леладеча «Красный молот» яхача машинаш еча заводен коллективаша, «Атагинский» Мичурина цIерагIчен совхозаша. Республике из почин хьаллаьцай 39 промышленни предприяте, 166 цехои участкои, 690 бригадо, механизировании отряда, ферма коллективаша.

Къаьст-къаьстача къахьегамхо коллективаша, из зегIа а йоллаш, доккхагIдола социалистически декхараш тIайийад шоашта. Масала, Гудермесерча механически инструментий завода коллективо лаьрхIад юбилей хьатIаотташ пятилетка 2,5 шера план кхоачашъе. Из ши хьатIаотташ кхаь шера план кхоачашъе зекказ тIайийад «Новосельский» совхозо. Шин пятилетка диъ шера кхоачашъе лаьрхIад «Консервплодоовощ» яхача объединене. Промышленносте болхлоша дош деннад, чура кхоачамаш хьа а чеха, укх шера планал совгIа 18 миллион сома, хIаьта пятилетка чакхьалале — 100 миллион сома маьха продукци арахеца. Пачхьалкхенга 1977 шера шура, фуаш, тха доккха хьатIадоагIийта шера боарам а кхача а, хIаьта ерригa хьайбаш продукташ яхарех кийчьрех цха шера задани диъ шера кхоачашъе а лаьрхIад фермай къахьегамхоша. Лаьтта леладераши декхар тIайийад Даьхен амбарашка 130 эзар тоннал кIезигагIа доацаш ялт чутасса, 192 эзар тонн шекара свекла йоаха, и. кх. дI.

Уж декхараш кхоачашдеча доккха дакъа яхош встречни планашка. Цар керттера бахьало сенах латт аьтта из латт, шоайла вIашагIдувзадаларь къахьегамхой декхараш хIаране планаша общества къоабальеши тIаьнаши хиларах, предприяте техпромфинплана закъа а хале дIаоттаьш хилара. «Уж кийчъярахи чакхъяьрахи гуш да, — аьннад Л. И. Брежнева КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленуме, — пятилетка заданеш хадал хьалха кхоачашъяра юкъе хьалда закъа лела лаьрхIа къахьега коллективаш хилар».

Нохч-ГIалгIайчен хьахьегамхой дукхача патриотически починнаш юкъе къаьстта моттигаш дIалаьцай встречни планаш дIаяра. ХIанз республикерча 130 промышленни предприятеш 43 встречни планаш йолаш я. Царна юкъе: Карабулакски химически реактивий завод, «Электроприбор», «Электроинструмент» яха заводаш, «Терек», «Чеченингушнефть» яха объединени, шуряй промышленноста предприятеш, дукха кхыдараш.

Уж кхоачашъеча доккха дакъа лоац хIаранe планаша. Халкъа боахамерча 20 эзар совгIча болхлочо декхараш тIайийад пятилетка шин шера план 7 ноябрь хьатIаотташ кхоачашъе, царех 9 эзар болхлочо юбилей хьатIакхачале из кхоачашъе, хIаьта 2 эзар болхлочо из да хьатIаоттале кхаь шера план кхоачашъе лаьрхIад. Царна юкъе ва «Октябрьнефть» яхача НГДУ мехкадьтта доахa оператор, СССР Лакхехьарча Совета депутат, коммунист Б. И. Бреславский, Старогрозненски УБР бурувдеттар И. Н. Лопатин, Карабулакски УБР вышкомонтажникий бригадир Ю. Мовлаев, В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкадьтта чакхдоахача завода оператор П. Г. Воробьев, СССР 50 шу дизара цIерагIча химически завода аппаратчица Н. Г. Катаева, хIамаш тегача производственни объединене швея-мотористка М. Н. Сабко, Назрановски трикотажни фабрика швеяш-мотористкаш Богатыревгlар Зайнапи ПаьтIамати, кхыбараш.

Къахьегама керда хьинар чудоссадьад КПСС ЦК майски (1977 ш.) Пленума решенеши кердача Конституци проект дерригача халкъо юцаров. Октябров юбилей гарга ме кхоач шерагIа ярж яхь. ХIанз цунна юкъе дакъа лоцаш да 270 эзар саг.

Са да кхоадеш болхлоша, Iилмахоша, инженераша, гIулакхерча наха хьийгача къинo 1977 шера хьалхарча ах шера котало яьккхийтар царга.

Ялх бетта баьча балха итогаша хьахьокх тIайийца декхараш толамe кхоачашдеш хилар. 1977 шера хьалхарча ах шера промышленни продукци маьхальяккхара план хадал хьалха кхоачашъяьй. Встречни планаш кхоачашъяр бахьан долаш совнагIа арахийцай 11,5 миллион сома маьха продукци. Производства объем дIадахача шера цу ханаца ниййча 2,8 процент лакхъеннай. КIезигъеннай цхьа кхоачам ца еш хиъча предприятеш. Республика промышленность бIарча хьанийна къахьегама овсарле лакхъяра задания 104,9 процент кхоачашъяьй.

Шоай социалистически декхарех дика лоархIабаьб Октябра сийна леладеча социалистически яхье инициатораш. Белгалъяьнна хьа бола баьб Ленина орден леладеча «Грознефть» яхача производственни объединене коллективо. Юбилейна шера 30 эзар тонна мехкадьттеи 5 миллион кубометр газа яккха аьнна декхар тIайийнад республика мехкадьттахоша. Ма-дарра аьлча, хьалхарча ах шера заданел совгIа даьккхад 62 эзар тонн мехкадьттеи 11 миллион тонн газа.

Хьинаре къахьегаша, шоай къахьегамца творчески никъ леладарца, партенеI халкъан хьалхашка чIоагIа белхтоххам хетарца къахьарга аьладашка кьоххам а баь дIаоттаьбе мехаргболаш ба 1977 шера яхь хьатIаотташ хIаранe къаь шера план кхоачашъяь Грозненски хIамаш тегача производствай объединенеи швея-мотористка Катаева Марем, болхлой Исаев Шамсудин Хамхоев Ширванн.

Вахаро бакъду «Социализмо, олаш ма-дарра, «лакхера» доал дика хь ца Iеш экономика дегIайоалаяра кхы цхьакха цхьа Iалаьмате боккха низ а да. Ц — «лакхера», хIаьта низ совгIа аьлча, обществa кIоаргаденшкара хьалаолаш дола массахолий творчески хьинар, политикаша, къахьегама энтузиазм» яха новкъоста Л. И. Брежнева аьнча деша.

Г. ЕРЕШЕНКО,
Нохч-ГIалгIай историе, метта, литература Iилма-тохкама институте Iилман болхло.

ДЕКХАРАШ ТIЕХХКХОАЧАШДУ

ИттлагIча пятилетка шоллагIа шу доладеннача хена Октябрьски революце орден леладеча «Красный молот» завода болхлоша доккхий социалистически декхараш тIайийнар Октябра 60 шу дузача денна сийленца накъабахарах ер юбилейни шу толамца чакхдаккхара. Уж декхараш дизза кхоачашдара тIаерзаяь йола организационно-технически мероприятеш белгалъяьхар.

Юххьанца дена хьинар кхо па деш къа а хьегаш ритмично болх бе йолаелар завода коллектив. ТIайийна социалистически декхараш иштта кхоачашду хьожаш хадданза тIаьхожам лоттабе аьнар завода партийни, профсоюзни организацеш. Иштта шийн къахьегам хьетамца вIаштIехьбоаккхача завода коллектив толамца кхоачашдаш тIеххкхоачаши ю пачхьалкхен план тIайийла социалистически декхараши. Продукци маьхала яккхара ворхI бетта план 101,2 процент кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа маьхала яьккхий цо 315 эзар сома маьха продукци. Валови продукци арахецара пачхьалкхен план 101,4 процент кхоачашъяьй. Заданел совгIа цо арахийцай 334 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци. Планал совгIа продукци маькхала яккхара шера тIайийца хинна социалистически декхараш хIанзале 90 процент тарра кхоачашдаь. ДIадахача шера хьалхарча ах шера арахецаш хинначул 9,5 процент дукхагIа валови продукци арахийнар завода болхлоша укх шера цу юкъа. Къахьегама овсарле соахка ялх бетта хинначул 9,7 процент лакхйир цар.

Шера тIайийцача социалистически декхарий 33 пунктах 20 пункт хьалхарча ах шера толамца кхоачашъяьй цар. Масала, минеральни удобренеш арахецача вай мехкарча предприятей заказех аппаратураш хьаяра тIайийца хинна социалистически декхараш хьалхара квартал чакхйоалача деношка кхоачашдир. «Грознефть», «Грознефтеоргсинтез» производственни объединеней, цIенош деча эша йоккхий панелаш арахецача Аргунски комбината, кхыча предприятей коллективаша даь заказаш а кхоачашдаьа.

Овсаре къахьегарал совгIа завода коллективо дукха балхаш даьа арахеца продукци дикагIа хилийтара. Цу даькъе а дика къаьнинай цуи. Укх шера пачхьалкхен дикала Знак иллийтара аттестаци йаь ялх изделена. ХIанз из Знак йолаш предприяте арахецаш я итт изделе. Укхаза яра мел хеца продукци дикен тIеххдикен мара яц.

ИттлагIа пятилетка — производства эффективностен балха дикален пятилетка хилар дика кхетадеча предприятерча халкъа контролераша, рационализатораша, берригача болхлоша хьинар кхо ца деш къахьег кхомбара тIехьа. Цох доккха беркат даьннав. Дукхьал хьалхарча ах шера цар кхоьъй цхьа миллиони 131 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 472 тонн Iаьржен бос болен металл, арахецача продукцега дIаболда хьахьегам лохбаро задани а тIеххкхоачашъяьй.

Цун керттердар да халача балхашта механизаци автоматизаци яр, социалистически яхьа кулгалдеса эргадаьккха цIенхаштта тоадар. «Професси дикагIвара», «Брак ца йийсолийтар продукци кийчъеp», «Завода дикагIвола инженер, мастер, ОТК контролер» яха сийлен цIи яккхара йола социалистически яхь дешара денна шерагIа яржаш латт. Бригадий метода къахьега коллективаш опыт шерра боаржаьй заводе. Цу гIулакхаша кердача къахьегама толамашка кхуял завода коллектив.

Цхьабакъда цо доаха къахьегаш толамаш дукхагIа хила йиш яр, нагахьа санна цхьадола кхоачамбоацараш ца хийсларе, заводерча пхе отдело кхоачашъяц арахецача продукцега дIадоадар кIезигдара задани, товарни продукци арахецара пачхьалкхен план кхоачашъяьц предприятерча ялх цеха коллектив, иштта цу цехаша кхоачашъяьяц къахьегама овсарле лакхъяра задани а. Цудухьа номенклатурагIа продукци арахецара пачхьалкхен план кхоачашъяьнзар хьалхарча ах шера завода коллектив. Цун керттера бахьан да предприятерча цхьайолча нехашка къахьегам эсала вIаштIехьбаккхар, цу цехий кулгалхоша, партийни организацеша болхлошта юкъе беш бола кхетама болх лоадеч боарама хилар.

Эсала да завода коллектива цхьадола технико-экономически хьехамаш а. Пачхьалкхенна пайда бара задани кхоачашъяьнзар цо хьалхарча ах шера. Арахецача продукцега дIадоадар а задани дукхагIа хилар.

Машинашъерий сийлен декхар да «ТIехьабусараш болцаш бе болх» яхача ростовчаний инициативагIа шерагIа нехашта юкъе социалистически яхь йоаржаяр, производства чурча торонех бизза пайда ийбеш, тIехьаюсача цехаша шоашта тIадиса пачхьалкхен декхараш тIера дIадахар. Цу гIулакха мел эша торонаш йолаш я. Керттерча производственни цехий балха тIа лоха я сменноста коэффициент, лоха я цхьайолча цехашка производства культура, хIара цеха коллективо боарамагIа болх берг бола гIулакх вIаштIехьдаькхадац. ЧIоагIа эсала дел продукце дикала кулгалдара система производствана юкъейоаляр, тIехьатетт цхьайола стандартош кийч а яь юкъейоалаелга а. Машинашъераш сиха оарцагIбала беза лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш сиха дIа а даьха Октябра 60 шу дузача цIейна сийленца накъабахара.

Цу дезача цIейна къахьегама совгIат кийчдара хьинар кхо ца деш къа а хьегаш, башха-дика толамаш доахаш хиларца белгалъяьнна, дукха цехаш а «Красный молот» заводе. Царех а ворхI бетта планаш тIайийца социалистически декхараши тIеххкхоачашдаь йола новкъостий Андросов, Назаров, Войцицкий, Коваленко, Бакунин керте латтача цехий коллективаш, кхыраш.

«ТIехьабусараш боацаш бе болх» яхача ростовчаний инициативагIа шерра социалистически яхь йоаржаьяча итташ йолча бригадаша, бIаьш болча болхлоша социалистически декхараш тIайийцад Октябра 60 шу дузача денга пятилетка хьалхарча шин шера задании кхоачашъе. ХIаьлекьа уж декхараш толамца кхоачаш а даь, пятилетка хьалхарча шин шера задани кхоачашъярах рапорт деннад новкъостий Бадьнов, Бриагунов, Вербицкий, Яиков, Рыженков керте латтача бригадаша. Шин шера задани дIаиздаь дикка тIеххкхоачашъярех ба токараш Мугас Василий, Фуражировский Георгий, Кузьмин Владимир, слесарь Висаитов Махьмад, фрезеровщик Лиенкин Иван, кхы дукха бараш а. ХIанз тIадоагIача шера февраль, апрель календарагIа къахьегаш а болаш, хIара сменагIа норманш 125—130 процент кхоачашъю цар.

Б. КОСТОЕВ.

МАСТЕР

Хетаргахьа, аьнна цхьаьккха саг хургьяц боккъонца волча мастера шийн гIулакх дезаш болх беча хана цун кулгашта безаме бIара ца хьожаш. ФуннагIа но дой, костюм тега, сахьаташ, телевизор, тоайой, керта прическа йой дикача говзаллошо айхьаза леладу кулгаш, цхьаккхе а хIама совлен дац. Дерригa дукха чоалхие дозаш, лостамца ду цо.

Иштташарех дарсIа мегаргйолаш а Шалински раьйбытккомбината Аргунерча быта цIеи маIача маьха костюмаш тега Садатаева ПаьтIамат. ХIара хIама тегийта вехача сага цунга малагIа хачи, костюм товргья дуиццаш ше хьехар да цуи, цул совгIа закхара дикал йолаш кхоачашбу болх. Цу тайпара къахьегара эшаш да говзал лакха хилар, опыт Iоаяр. Из дерригa ПаьтIаматага долаш а, цо болх бу ялх шу мара хене а.

ХIара бетта план 120—125 процентa ворхI бетта йола задани хана хьалхе быта кIеза кхоачашъеча шийгара долгIа дикъа лаьнад ПаьтIамата. Цхьакхе балха ди дIадахийтала комсомолка денна йола задани кхоачаш ца еш. Иштта къахьегарах, нахаца Iомерза хиларех из хержай профсоюза моттигерча комитета член алла.

— Кастта тха ПаьтIамат Ростов-на-Дону гIоргйолаш я шийн квалификаци лакхьергйолча курсашка, — йоах мастера Аллахвердиян Валерий Вердиевича. — Ше дика къахьийта ца Iеш, из кийча я кхычунна на ховр дIахьехм, шоай фоста яшача гIо да.

Бакьдар аьча, балха говзал ше-шийгIа хьахулаш яц. Из Iомаяра безаш хила беза кхержа болх. ПаьтIамат венача сагагара заказ хьаяшаш йоллаш яйча хайра саир къона мастер шийна безача балха тIа йолга.

З. ХИЗРИЕВ,
тха штатe воаца корр.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРГА

КАЗАХСТАН: СССР-а ЦХЬАН ДЕЗАЛЕ

Коталоьна чахбьынача Октябре беркате кувцамаш дир Казахстано дІалоьцача, Каспенех Иртышаа, Уралех Тянь-Шанех доамаште шеьх біарг на-кхоачча ялача арешашка.

Цхьан ноахала хана чуь казахски халкъо, Ленина наьхъагІа а ухаш, біарччача заманна тІагІолла тІех гІа баьккхаб. Советий Іаьдал латтача шерашка цо къеь баьб дахчан ноxаргара кхо біаь гоеpа низ болча тракторашка, кайлогара кІор боахача комплексашка, кІурзашка, йизача бунашкара социалистически городашка, иналашка даьча наькъий тахьлгашкара автострадашкeн фега гІолла делача лайнерашкен кхоьлаш. Доккхий хувцамаш хиннад культурой Іилман даькъе.

Казахски кице йоах: оалхазар шой тхьамашца низ болаш да, кІаьта саг — доттагІалца. Казахстане бахача біаь cовгІача къамахи народностахи болча виталий чІоагІа доттагІали вошали — КПСС-о лелаеча ленински къамий политихах хьахинар. Казахаша шоай вокхагІвола вошен доттагІен оал эрсий халкъах. Цо, вай Даьхен кхыча халкъаша а санна, шийна болча аьттои дукхьа доацаш деш доала вовкъостал дег тІара деш хилар къаьстта къа біаргадайра лаьттаи карадерзаяьча турпалча заман шерашка.

Шоашка кхаьча ираз бахьан долаш ленински партена дег тІара барнал а оалаш, иттлагІча пятилетка заданеш кхоачашъяра къахьег дІанз Карагандерча шахтерашен рудни Алтаерча металлургашен, кустанайски совхозашкарча ялаташ кхедераша а алмаатински комсаш кхеераша а, Мангышлакерча ядерни реакторен Байконуерча космически гавмен специалисташа.

(ТАСС).

СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ЛЕНИНСКИ ИДЕЯШ КХОАЧАШХИЛАР

Б. А. АШИМОВ, КАЗАХСКИ ССР МИНИСТРИЯ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ

Экономикен культурек дегІайоалиеча социалистически Даьхено доалача толамех доккхал деши гІадбахаи наькъбола Казахстана къахьегамхой, вежарашка йолча ерригача советски республикай къахьегамхой а санна, Сийлахь-боккхача Октябра юбилейна.

Къахьегамхой къахьегамен политически хьинар чІоагІа айдаьа КПСС ЦК майски (1977 ш.) Пленума решенеша, ду Пленуме вовкъостя Л. И. Брежнева яьча докладо, коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхача гІуллакха юкъе ленински парте, дерригача советски халкъо кхы цхьаькха а исторически дакъе дапар а хинна дІаяттача СССР кердача Конституце проект дерригача халкъо юхдаш хилар.

Казахстана къахьегамхоша массава цхьатарра раьза а болаш къоабалдир КПСС ЦК Генеральни секретарь вакъост Л. И. Брежнев — вай парте, Советски пачхьалкхан, дуней халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болаш гІорваьйна деятель — СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателалла харжар.

Советски Союза халкъий вежарашка болча дезале кхоаткъа шера турпала пикъ хьабеннаб Казахстано. Паччахьа Россе тІехьайиса юстара моттиг хиннача Казахстанах дукхкичa доакъосх латтача индустре, чІоагІа дегІабеиаяа юрта болхама, хьалхалаттача Іилман культуран республика я хинна дІаяттай. Феодализмера социализме гІа баьккхаб казахски халкъо, капиталистически хьисапе дегІаухилга юстара а дитa. Цудуьао шийкерда истори цо, вай мехкарча кхыча халкъаша а санна, Сийлахь-боккхача Октябргара хьалоархI.

ХІанз республика карта тІа а Советски Іаьдал латтача шерашка хьахинна 65 а тІехьа 82 город, дика тоелина юрташкахьара ях баьа эзараш пункташи болхлой посселкаши, йоккхий водохранилищаши каналаши, итташ миллионаш гектараш дІалаьцца дала совхозийн колхозийн кхаш.

Советски Казахстана экономика белгалйоал хІамаш кхоллаш доле низаш комплексно дегІавзарцеи социалистически производствени отношени чІоагІа тоенна хиларцеи. Республика территоре тІа хьайиллай 90 совгІча тайпара пайдане хІамаш йоакха моттигаш. Уж моттигаш караерзаяр бахьан долаш чІоагІа дегІаеиай индустри, хьахинай йоккхийча промышленнин предприятей баьа. Сийрде бесаш доле металлаш, кІор, меккдаьтта дакихара, электроэнерги, чон, болат, прокат, минерални удобренеш, юртбоахама машинаши промышленнин продукце дукха кхьдола кайпаши хьадара мехка керттерча моттигех цаІ дІалоацу хІанз Казахстано.

ХІанзерча промышленни производства дерригa доакъош чулоацаш біаьи предприятеш а хІанз ткацинга болх беш. Цар араяхаш тракторашки экскаваторашки, горношахтни прокатни оборудовании, чоалхане юртбоахама машинаши кийсагІа йола приборашка. ЧІоагІа дегІаеиай халкъа эше товараш арахеца производство.

Низ болча производствени базои лакхача Іилма-технически потенциалои йиш хулийт йоккхий территориально-производствени комплексаш дІашагІйоакха. Каратау-Джамбульска специализаци ю химически

йагача, кхачаи промышленности продукци арахецаргІолаш, Мангышлакехкачоа — меккдаьттен мекждаьтта химих доахаргдолаш а чакхдоахаргдолаш я. Кустанай-Лисаковскени — Іаьржача металлургеи йагача промышленностех продукце арахецаргйолаш. Кхыча комплексашка сихъеь дегІахувл машиностроени, кІорех химически промышленность, сийрда бесаш доле металлурги.

Казахстан — хьалдеш латтача кердача гІирсий республика. Алкха иттлагІча пятилетка шерашка болх бе йолаяхийтай 365 керда предприяти йоккха цехи, укх тІехьарча 10 шера Казахстана халкъа боахам дегІабоаллаберга дІадахийтад 57 миллиард совгІа сом — цул хьалхагІа дІадахача дерригача 50 шера дахийтачул 1,4-зза дукхагІа ахча.

ЦІоккхо а ца даьча тайпара дукха гІирсаш хьалдеш латт юрташка. Дикка дегІаелкай мелиораци, пайда эцеш да біаьш эзараш хий декха лаьтташ, хий тІалигал итташ миллионаш гектараш йолча доьгІенашть.

Целинни лаьтташ карадерзадарахи пига біаьш керда совхозаш яхиераи мехка йоккхийча ялаташ кхедечен хьайбаш лелаечен базаех наІ а я дІаоттаяй республика. 1971—1976 шерашка хІара шера юкъера лаьрхІача 23 миллион тонн ялат даьккхад, вешта аьлча целинни лаьтташ карадерзадале хьалхагІа дІадахача ялх шера хІара шера юкъера лаьрхІача доаккхаш хиннaчул 6,3-зза дукхагІа. ХІанз Казахстане да 8 миллион бежан, 45 миллион жа, дукха хьакхарч, говраш, коа тІара оалхазараш.

Эргалонаш еш бола социализма сийлахьбоккха низ къаьста хьагучабаьлар халкъа образовани яйча, укхацІено лораеча, Іилмен культурек дегІаххувлача. Йоалув-дешар хоаш бола вах революци ялалеха шин процентал кІезигагІа хиннача крас хІанз 3,3 миллион бер деша дагІаш 9 эзар совгІа школе, 50 лакхерен 26 юкъера специальни дешара заведени я.

ЧІоагІа дегІаух культура, республике болх беш я эзараш культура дворецаш, клубаш, библиотекаш, дукха музеяш театраш. Хьадаьд дукхкача жанраех латта литература, изобразительни музыкальни искусство, кинематографи.

Берригача мехка а санна, республике хьалдеш латт дукхда чуІе цІенош, укхацІено лораяра, торговле объекташ. Алкха укх тІехкьарча 10 шера наха чубаха дІаеннай 60,8 миллион квадратни метр чуІе моттиг. ЧуІеча моттигий хьараш тоадаьд норхІ миллион — республике бахача нахах хІара шоллагІвар тІена ашц ванна волча саго.

Тха дерригa толамаш — из да болхлой классо, колхозни вахархоша, интеллигенцеса ца кхоаеш къахьстарах, Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон хьадаьза йоакхо ярах, сийлахь-доккхача эрсий халкъа, вай мехкарча дерригача халкъаша шоашта болча аьттои дукха доацаш вовкъостал дарах хьахинар.

Дуней тІа эггара хьалхара социалистически пачхьалкхе хьаьнь 60 шу дизара къахьегама кердача толамаща накъабаха, КПСС XXV съезда исторически решенеш толаме кхоачашъе лаьрхІа ба республика къахьегамхой.

(ТАСС).

Мехка лаьттан кІалхарча рузкъай газз саг Казахстанех. Цун Іалама ресурсаш тайп-тайпара хиларо белгалъяьй халкъа боахама специализаци а Республике дикка дегІаенай Іаьржен тайп-тайпарча бесайн металлурги, химически довгорен промышленность, электроэнергетикен машиностроени. ИттлагІча пятилетка шерашка промышлении продукце объем 39—43 процент дукхагІа хургьа. ДІахо дегІаухаш я Павлодар-Экибастузски, Каратау-Джамбульски, Мангышлакски территориально-промышленни комплексаш.

СУРТА ТІА: Къулбехьен-Эмбенски мехкдаьтта тохкамаш деча экспедице цІи хеза бурувдеттар Социалистически Къахьегама Турпал З. Балгенжиев.

В. СОЗИНОВЕН
Г. КОШКИНЦЕВЕН сурт.

Цифраши факташи

2,7 миллион квадратни километр территори дІалоац Казахски ССР-о. Малхбузехьара малхбоаленгахьа кхо эзар километр, къилбаседера къулбехьенгахьа — 1[illegible] километр дІаулл из.

* * *

Казахстане 82 город, города хьисапе 180 совгІа поселок я. 14,5 миллион саг вах республике.

* * *

Республика лаьттан чоналщара кораьй ерригаш а хІана ца ьына йола планете йоазаш йола пайдана хІамаш. Гучаьалча дашен цинкаи запасашка диллача мехка эггара хьалхара моттиг дІалоац Казахстано.

* * *

Адамий исторе чуъ эггара хьалха казахстански лаьттан тІара, Байконура космодромера космосе вахаб саг — СССР гражданин Юрий Гагарин.

* * *

1906 шера «Вестник воспитания» яхача эрсий журнало яздаьд, Средни Азеи Казахстанеи йоазув-дешар ца воалга дІадаккхара 4600 шу эшаргда яхаш. ХІаьта а Казахстан, Средни Азе республикаш а санна, ерригa а йоазув-дешар хоаш йола дукха ха я.

* * *

Аз біаь шера казахий, эрсий, уйгурий, кхыча къамий меттала пхи біаь миллион совгІа книжка арахийцад республико. Укх шера 25 миллион хІана хацац ьнна книжкаш арахецаргдолаш ялх издательство а хІанз Алма-Ата.

* * *

ХІанз казахски унахцІено лорaяра системе 40 эзар совгІа лор ва. Бахача нахах хІара итт эзар сага лоерхІеш уж дІакхачарга диллача (27) республико тІехьайитай дегІаьхка капиталистически пачхаьалкхенаш.

[ТАСС].

Алма-Ата.

КАЗАХСКИ ССР столица — город Алма-Ата.

СУРТА ТІА: керттера магистраль — В. И. Ленина цІерагІа проспект.

Г. ПОПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЯЛАТИЙ АРЕНАШКА ХЬЕЖ ЭЛЕКТРОНИ БІАРГ

Аьлача казахстански целинни лаьттанкара ялаташ кхачарга хьожаш я алма-атински Іилмахой сгкъамаш тІара лаборатори. Из я шин тайпарча электрони біарга дакъе кхоачашдеш йолча дукхкача приборашца кийчъяь «ИЛ-14» яха самолет. Цар вовкъосталца дакхера ІотІахьежача къовсталу кІан кхийола юртбоахама культураши мел кхьачай а пар хьувкъам меллаб а.

Широта оагІораьа дела йолаенай лаборатори, цудухьа цо йиш хулийт хьалхагІа кхача ялаташ тІадола ареиаш хьалхагІа техка.

Электронни приборашкара хьакхьачача даиеш тІара совхозаштеи колхозаштеи карташ отталерга толкамхоша республика керттерча ялатий районашка ялаташ дьалхагІа кхача моттигаш дІайовзийташ а, хІаьта иттта хьункъам мел хургба хойташ а. Цу тайпарча материалашa целинна ареиаш караерзаераша йиш хулийтарга ялаташ чуэцара балхий планаш нийсагІа оттіе. Цу цхьаи хана карташе торо лургьа ялатаи цхьатарра чуэца доладеиача хана ялаташ чуэца техникен автотранспорти сихха эшшача моттигашка дІакхежe.

(ТАСС корр.).

г. Алма-Ата.

ДЕРРИГАЧА ІИЛМАН ЛОСТАМАШКАХЬА

Производствени коллективаша творчески гІулекхаш а лелаеш тха Академе толхимаш ду дерригача кертерча Іилман лостамашкахьа. Цудухьа хІензерча Іилман цхьаькха дакъа дуьне йиш яле тамаш а Казахстански Іилмахошта лоархІаме теоретически практически хІамаш кхорагІ ца дуьлаш.

Республика Іилмай Академи хьаяьй Сийлахь - боккхе Даймехка тІом сецача хьалхарча шера. Цудухьа юкъьалла дела цуи дешнз а хинна дІаэттар производствена, экономикех культурен дегІайоалаяра сагота гІа экарашца яйха бувламаш доттадалга. Къаьстта доццай хІанназ карагІдаенна геологашта. Цар оттадир дукхда шерашц тІехьагІа лаьттар чопашара гайкйи лакхаи карaерзаечен толамаш дала йиш хилийта доле металлогенически хьисап карт. Дукха хІама аьха рудаш дахара балхашта комплексни механизаци ярап рудаех бизза пайда эцар. Хий декха лаьттан лелаярен хьайбашта селекци ярен аьнкъе фундаментальни балхаш чекхдаьхад Іилмахоша. Дукхa продукт луча фух дола жа доладаьд.

ИттлагІча пятилетка хьалхара шу республикански Академе белгалдаьккхар керда хІамаш карагІдалерца хІанзале а практикана юкъедихьах шоазтхъа совгІча толкамах хьахинараш, біаь совгІа авторски тешал деннад изобретенеши открытеши яра. ХІанз тха Іилмахой гІулекхашта юкъедоагІаш доле балхаш — элементарни частицай физикех юкъартал доаццаш йоахала энергех электрически энерги яра, горни породай механика а сейсмологи я. Каратаура йоаха фосфориташ а оттаи керда концентрированни удобренеш хьахьра, республика йоккхийча артезиански бассейнашкарча хих пайда эцара проблемаши. Металлогене, каталитически физически химе дакъе лакхача дагІа тІа йоалаш яйеннай казахстански Іилман школаш.

Естествени Іилманца цхьана толаме дегІаух общественни дараш а. Философей литературни, исторе а искусства а дешашта дукха капитальни тохкамаш даьд.

ХІанз Іилмахой низаш тІадерзадаьд тохкамий эффективность дІахо лаккъара. Іилма-технически прогресс сихъяра, культура дегІайоаллара, халкъа хьал-торо тоаяра декхарашца цар бувзам айхагІа хилийтара.

А. КУНАЕВ,
Казахски ССР Іилмай Академе президент, СССР Іилмахой Академе член-корреспондент.

(ТАСС).

Советски Іаьдал латтача шерашка казахски халкъо дикка толамаш даьхад Іилмен культурех дегІайоалаеш. Революци хилалехьа Казахстане цхьаккха Іилма-тохкама учреждени, лакхера дешара заведени, литература дакъе фольклори поэзин мара дегІаена хиннаяц. Тахан Казахстана Іилмахоша болх бу Іилман техникан дукхагІдолча доакъошка проблемаш къестаеш. Хьаьай Казахски ССР Іилмай Академи.

СУРТА ТІА: СССР АН Лебедева цІерагІча физически института Алма-Атана юхе лакхача ловмашка уллача космически дІацарий станце.

В. СОЗИНОВЕН,
Г. ПОПОВЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦЕЛИННИ РАЙОНАШ: ЯЛАТ А МЕТАЛЛ А

Руда доаллача кІаьхийна моттиге бода вийъ хьабелларгболаш йола эггара хьалхара дукхьа метраш кІоарга ІІунаш яьхай Качарски горнообогатительни комбината горнякаша. Советски Іаьржача металлурге из бокхха керда гІирс хьалбе болабаьб аьхача казахстански целиннай кІи кхашта юкъе. Комбинат хьалъелга отталаьдар КПСС XXV съезда решенешка.

Аьшка руда доалла моттиг караерзаергьа комбинато Іпроектагlа лаьрхlа цуь кил шера 20 миллион тонн совгІа. Іииттая доахаш хилча рудий запасаш біаь шера тоъаргья.

Аьшка руда доаларгдолаш йола из гигант къаьстта чІоагІа низ болча экскаваторехи ела муьлхха кхуьвача автосамосвалахи пайда а эцаш сихагІа хьалъеь йоакхархьйола метод кийчъяй Іилмахоша.

Укх тІеххьарча хана мехка Іаьржача металлурге лоархІаме бехаль база а хинна дІаяттай республика: хІанз хІоара иттлагІа йола советски болате тоина казахстански рудах йоакх. Геологашта гучадаьначох целинни арешаш цаггахьа мара ца хулача тайпара аьшка рудай камаьрша гайзаш йолаш я — ерригача Малхбузен Европерчул дукхагІа гучаьхай уж укхаза хІанзале а. Руда доалла дукхагІа йола моттигаш дарегІча карьерни способегІа караерзае йиш йолаш я.

В. ГАНЖА,
ТАСС корр.

Лоам тІера Іочуухача токхамашта дукхьала Медео яхача чукхийттача моттиге теха лакха сунт—ийс біаь эзар саг вахa город Іалама Іазапех лораяра дукхьале я.

Дукха хьалха деш Малая Алма-Атинка яхача хий дагІе «лоаман поатагар» — токхамаш Іочуиха вакъ хиннаб. 1921 шера, масала, цига гІолла чухьидаьб города уллшафкен майдашкен цаІн эхе миллион кубометр хотта, жагІа, тІум, 50—70 тонн хІарaир йолаш чарах хьаййннa йисташ шийна йолаш боагІа токхам. Казахстански столица токхамех лоpaяри сунт техай. Лакхалтеи боаранеи диллача из гІиес цІи хезача египетски Хеопса пирамидал тІех ба.

Хьалха токхамаш чуухаш хинна вакъ тахан салаІара шерри зона я. Укхаза хьалъяй Медео лакхача лоамашкара спортивни комплекс. Лохехьа дукхка километраш дІалоацаш дала ахкакара салаІара цІеком, пионерски лагерши, зыжа базаш, хоза лосташ бола кафеш.

ХІаьта городе, цхьан хана дукха зенаш даь токхам чухьидда хиннача, хІанз Алма-Ата эггара хозагІа йола магистраль — В. И. Ленина цІерагІа проспект я. Проспекта лалла, цхьан хана лоам тІара Іочухьаьна доккхий тІой хиннача, хьалъяй сагала бесача Іамий система. Цо ахкан йІовхалах феца тІунал а йоазлаю из цхь а ду.

СУРТА ТІА: Алма-Ата лоpaяра тІох яь дукхьале — токхамашта дукхьала теха лакха сунт.

Г. ПОПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Республикин чІоагІа дукха эша я Казахски кхалнаьа педагогически института «Айгуль» яха халхарен ансамбль. Цуьн доккхаьчохиеш дукхаза дІадоьхуьйт хьамаьн иллен халхарен, ниттта вай дацарча композиторий эшараш, иллеш доаь. Самодеятельни коллективаш республика колхозашкa совхозашка, предприятешка кхестра хьайза шаьгІа ух.

СУРТА ТІА: «Айгуль» яхача ансамбла доьзалош.

В. СОЗИНОВЕН
Г. ПОПОВЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

Доазол дехьара

Дуккхача оагІорахьара хадживаш дегІаухаш я чІоагІлуш а да Мозамбикашен Советски Союзан юкъера бувзамаш. Тоаддеча хоовчашъеш а дІаюха гІулакхаш леладара йола согласеш.

СУРТА ТІА: «Кисловодск» яхача советски сухогруза капитан Печенов Борис къамаьл деш ва Мапута яхача порта администраце вахалца Франсиску Мануэлаца.

ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМЕЙ КОТАЛОНИ НАЬКЪАЦА

Моранбон яхе гув — Пхеньяне бехача наха хоза хеташ са-лоІа моттиг. Цул боса оагІон тІа баьццарча гаьнашта юкъе городе лакхе урагІа яха яІа пхи са болча седкъо кхаьлла монумент. Монумента оагІонаш тІа эрсий а корейний а меттала тІаяздаь да: «Массаза сийле хийла корейски халкъ японски империалистий лоала вІалхардаьккхача а хортамукъаленгеи даргІатонгеи бода никъ цунна хьабийлача а сийлахь-доккхача Советски Эскарал 15 август 1945 ш.»

Шакхха йиллургйоаца советски бІухой — интернационалистий хотало дагаухйташ да Чхонджинс, Вонсане, Синыйджу, халкъа Корея ухьча городашка дагІа памятникаш.

Цу йиллургдоацача дийнахьа дІаязйир корейски халкъа кердача вахара летописа хьалхара оагІув, хІьэта цул тІехьагІа кхо шу даьлча Пхеньяна тІа гІолла дІаьрдяр Моранбова техача гургала оаз. Корейски ахгІайрен къылбаседа даькъе Корейски Халкъа Демократически Республика кхолларах хоам а беш.

Советски Союз яр керда болхлой-ахархой пачхахьалкхе хилар тІанийца хьалхара моахь КНДР вІаьнгІйоллара лоархІама мах а беш, ТПК ЦК Генеральни секретара Ким Ир Сена йоахар: «Нагахьа саина Советски Союз — Октябра бер хинавецаре, нагахьа саина германски фашизманен японски милитаризманен тІехь цо яьккха исторически котало хинавецаре, Корея хІанз а Японе колониальни Іазапа бож-моарзатІа бага хургьар, вай хургьацар Корейски Халкъа Демократически Республика якар саина йола вола кортамукъа пачхахьалкхе, вай кхоачаргалацар вай пачхахьалкхея лард чІоагІъйча демократически гІишлон цу доккхача толамашка».

СССР Геразшарча Низий Москверча Центральни музее ухл шиа тайпар письмо — даьре кІада тІа да Корея къилбаседе а къулбехье а бахача наха яздаь 17 миллион кулг. Советски пачхахьалкхенца ийтача цу послание тІа хьаххайкалу кортамукъален йиссы кхоачаьнача Советски Эскара шоаш сийдеяга, баркал яхийта.

...

... реши Советски Союза деча технически гІовца КНДР юхаметтавоттаяьй, реконструкцаяьй, е керда хьалъяьй 60 тайп-тайпара промышленни предприяти, объект. Царех дукхагІа ярош экономика юкъмоттига доакъош — металлурги, машиношъелга, электроэнергетика дегІадоаладара геттара боккхача лоархІаме а.

Шин мехка юкъера вІаши леладу экономически гІулакхаш шиа тайп-тайпара оагІувнаш йолаш да. Советски Союза КНДР-на лоаттаю комплексагІа йола оборудовани, уттаю керда хьалъяран болх беш йолча предприятешта реконструкци ярни технически проекташ. СССР-о, масала, корейски доттагІашта дІаекний цар ларда тІа автомобилаш, тракторош, форла кемаш, электродвигателеш, подъемни краныш, кхыйо-та оборудовани арахеда торо еяна кхо ззар гаргга документаци комплекташ.

Со дІа мел кхаьчача предприятей болхлоша дувзар республика промышленность дегІайоаллара вай мехко даь новкъостал, царна дагаухар белаж белажагІа теха корейски коллегашца къахьийга вай специалисташ.

Хамхыйски химически объединение кертгерча инженера Мин Тха Хо, шоай йоккха хоалхаме производство сона йовзийташ волаш геттара дІайхача дешашца дувцаш вар предприятий меттаоттаеча шоашта новкъостал даьча советски инженерехи болхлоехи.

Хванхарча металлургически объединение сона яйра № 2 йола Корейско-советски доттагІален мартеновски пищ. Цига сона вовзийтар цхьа сталевар Ли Мин Голь. Корейски лаьтта Советски Эскаро японски гІаьрахой бохабеча хана итт шу даьнна вар из. Мехкаца цхьана дегІааха, къоалхчалга кхача волаевлар из, низах, кхетамах, опытах кхийра. ХІанз из — КНДР къахьегама Турпал, республика халкъа Лакхехьарча Собране депутат.

Пхеньяна е, кхыча городий а, юртий а улицашка барзкъа доза кийсбеяна мах бІаргабейна сона теша хала хул кортамукъал хиккале Корее бахача наха хІара-сага сих деррига-йийтта сантиметр кІада мара арахецар хьача. Цул соагІа ...

ДЕГО КЪОАБАЛБАЬ НИКЪ

Журналистий Союза конкурса

Очерк

Лакхача гаьнашта юкъе лаккъача саина хетацу гаьнара хьахьежача МагІалбикера № 20 йола юкъера школа.

Школа директор Алероев Дяке Адама соп хоа яІача гІамгІий гаьнашта кІал латтача гІанда тІа дагІа. Школе ами-кхо хьехархо мира кхь сай вов. Дешархой дІахз а хьабаькхабиндешна ха я заняте йоланта.

— Хьанна дегадар, — йоал Адама, йоасталуш латтача гІамгІай чІопакашта бІара а хьежаш, — иштача бехкташ-кхаме балха хургва аьнна. Атта-м цхьаккха болх а бац, цхьабакъда, уж сай балкхаш бехктоша-мегІен хадагІеш кхь болх хетац соно.

Цул къамаьла юкъе а ...

— ХІаьта лаьттагІера гаьнаш йоалачар, гІишлоний бойк, алат кхеделар, тайке шакъеш дешнчар бер аттагІа ба?

Велакъежаш Адам:

— Даьра бац аттагІа-м. ХІаьта а ша никъ шоййла тарбе йиш яц. Хьажал, уж баьхеш дераш кхийна, идейно-нравственни, политико-моральни ларда йолаш бе. ХІаьта оаха, хьехархоша, кхетаберераш цу боарлокга кхачаьнза бола хих — берет да. Техаи оаха дІалдийна гІа кхоаша хьетІахаркаш. ХІаьта дІаддийнар во куле, эІергахь техача бІарк хи лоигиш дуте, бІехача оасипо лерсгІа ...

аьнна Адама хьыттачь дуйла кулгаш урагІдахер. Иштта матерашь йоашхаш, дуктІабордаш ха дІахьар. Чекхьаьнар хьалхара урок. ШоллагІа урок иттлагІча «Бо класса» яр. Со вахайзар цу уроке. Юха а тхьойра тхоаш Іохайша даьгІача гІанда тІа Іоадовелар со. Адаме балдах уйла а яьвар, дагадера цуо вахар.

Бера хана дена белгалваьйна вар из инйсархоита юкъе хьалхьалиэ, дешалца, хьнелла. Баьцда, эІалунга волаш да хвелхо шкар Адам. Към дІахо дешнйоа доалпш десар дета совхозе балха вахар яр. «Нагушкий» совхоза даьтта доийнхача заводе бол бу во шинчахь шера. Атта-м дадар Адама, совхозе болх а беш, масехк километр гІаш никъ а беш, районни центрерча кагардой сайрайнарча школе эсва. Цхьаберька, эІамегача сага лайоалар болх бе а, деша а, чоа-карта ...

КАЛЕЙДОСКОП

НАДЗИРАТЕЛАШ ТОЬАЦ

«Тхона тоьаш набехтелаши дита тІахьожеш нах. Охрана сон дукха баболх, из белие е йиш яц чубехкача нахица из къезаз яе хилара», — аьлар тель-авива телевиденена ше ешача интерваю тІа Израиля набахтений директора Леви Мошес.

Лоткъам эцача хана свалистски хьисапе низаш дар, оанхераша сайна еттерца Іазап дар хале деза гІулакх саина дІаоттадаьд израильски тюремщикаша дІалаьцача Іарбий территоре тІа. Лийцараш каст-каста чукхувс букара а вийрзаа халла Іоха мара торо йоацача, кІала аьта тІой хьаьрцача «кхерий галеш чу». ХІанзалла дуьнен общественносто лархІа а доагІаш цупах левхІар гІаьрахоша Іарбашта лаьрхІа сен йола геноцида политика элемент. Баркал хилда Левена: хІана масейена ховш да из аххха кІаьдбеннача набахта гІулакх дераша леладу хІамаш мара па хилар.

(АПН).

ФУТБОЛ ДУКХА ЕЗАРАШ

Англерча стадионашка «хоргалха» лелари бандитизми цІакха ца хинача бораита кхочаш лаккхдиннад. МелагІа гІулакхаш дисад юкъа ца доаладеш харцахьа бахьна футбол езариш юхаьзара!

Порвич яхача города моттигерча стадионе шоай безарташ ийшача футбол езараша боккъонцахьа доле туржа! оттадаьча «Манчестер Юнайтед» яхача командаца ловзар дІадоладдар цхьа дейхь хьалха «Бристоль сити» яхача клуба администраце дахрІер хьаьший оагІув хивллоацараштта ...

Мураж. И. ПЛИЕВА фотосурт.

ФУТБОЛ

«Торпедо» — «Терек» — 1:1

Шо кІира соаґба хе салоІаш яьккхар СССР футболах йолча чемпионата «А» классе хьалхарча лиге ловзача командаша. ХІаьта самардийнахьа итт городера футбол езараш юха а вІашагІкхийттар сагьердамеча цу ловзарца.

Цу дийнахьа Кутаисе моттигерча «Торпедоца» ловзаш хилар «Терек». Из вІашагІкхетар счет 1:1 а болаш шишкха команда кот па йоалаш чакхдаьлар. Кутаисе яьккха цхьа очко лоархІам болаш хиний «Терека», хІана аьлча цо вай команда пхелагІча моттиге яьккхай.

ХІаьта цу дийнахьа хиниа кхыдола вІашагІкхетараш иштта чакхдьнкад:

«Пахтакор» — СКА — 2:1, «Памир» — «Таврия» — 3:1, «Колхозчи» — «Спартак» (Орджоникидзе) — 0:0, «Уралмаш» — «Динамо» (Минск) — 1:1, «Звезда» — «Шинник» — 2:1, «Металлург» — «Спартак» (Ивано-Франковск) — 1:0, «Кривбасс» — «Нистру» — 0:0. ХІаьта Ленинградерча «Динамос» Кемерове эшийир моттигера «Кузбасс» — 1:0.

ТУРНИРНИ ТАБЛИЦА

(16-ча августога йолаца)

Командаш	Л	К	Н	Э	Б	О
1. «Пахтакор»	22	11	9	2	33—14	31
2. «Динамо» Мн.	22	12	6	4	28—12	30
3. «Спартак» М	22	12	5	5	46—30	29
4. «Кузбасс»	22	13	2	7	36—23	28
5. «Терек»	22	10	6	6	40—25	26
6. «Таврия»	22	10	6	6	28—17	26
7. «Нистру»	22	8	10	4	26—22	26
8. «Уралмаш»	22	10	5	7	33—31	25
9. «Шинник»	22	7	10	5	29—23	24
10. «Памир»	21	11	1	9	31—23	23
11. С К А	22	6	8	8	23—25	20
12. «Спартак» Орд.	22	7	5	10	25—31	19
13. «Торпедо»	22	7	5	10	20—30	19
14. «Динамо» Л.	21	5	8	8	25—32	18
15. «Металлург»	22	5	8	9	14—23	18
16. «Спартак» И.-Ф.	22	4	9	9	20—30	17
17. «Кривбасс»	22	6	4	12	25—35	16
18. «Рубин»	22	5	6	11	21—38	16
19. «Колхозчи»	22	6	4	12	22—41	16
20. «Звезда»	22	2	7	13	16—36	11

Олимпиада-80: кийчлуш я Минск

Минск — Олимпиада-80 футболах ловзара кийчо еш советски йиъ городех цаІ. ХІара городе шерра доаржадаь дІахьош да Олимпиадане кийчо яр: эргаяьнкха тоаеш латт централни стадион, хьаьшашта лаьрхІа хьалхьеш я отель, пресса центра бувзам лоаттабергболча каналий система.

Укх тІеххьарча шерашка Минска гонахьа вІашагІбеллаб спортивни базай гІоз. Цунна юкъе я сийгача атлетика манежи тоаеш кхувса стадионе, спортивни тІишлоний шерра комплекс чуйоагІа спортивни база, шиа манеж а, конкурни майда а, кроссови никъ а бола гоарий-спортивни школа, бнатлона дуьнен чемпионат дІанхьа цхьоалегІча класса комплекс.

Михаил Суханов, АПН корреспондент.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКАШКАРА ХОАМАШ

«МРАМОРИ КОРОЛЕВСТВО»

Струма яхача Болгарерча хина чІоже мрамор даьларца йІаьхий а. Специалисташ теша лу, нигахьа саиш Пиренска доашаш тІара лаьттин тІоа дІабиаккхеча маьахе къега доаллургдар мрамор.

Цу мраморий королевства юкъмоттиге, Струмоны яхача юрта юхе хьалъе йоланьй НРБ эттара йоккхагІа йола, Европе а эттаро йоккхагІчарех цаІ йола «Пирин» яха мрамор чакхдоаха комбинат.

Цу предприяте дІалоацаргьа 50 эзар квадратни метр герета территори. Объекта хьалхара аргІа болх бе йоланлийта лерІ 1979 шу чакхдоалаш.

(АПН).

«ТРУДБЕНИКА» ХЬАЛЪЮ

ХьатІадоагІача шера августе Югославе столице хьалъяь аргьа шера пхи миллион пассажира гІулакх де торо хургйола аэропорта керда здани, иштта самолеташ даттаргйола майдаш.

Из болх кхоачашбер я «Трудбеник» яха белградски гІишлон организаци. 32 эзар квадратни метр пайдане моттиг чуйола из керда здани хІанз йолаш йолчул пхеза йоккхагІа да.

(АПН).

Ваха Ахмедович ТАТАЕВ

1977 шера 13 августа цІеххьа лазар а хиайтта веннав Нохч-ГІалгІай АССР-а культура министр хинна Нохч-ГІалгІай АССР-а халкъа артист, республиканский лоархІамера персональни пенсионер Татаев Ваха Ахмедович.

Татаев В. А. ваьв 1914 шера 15 декабре Нохч-ГІалгІай АССР Грозненски района Толстое-Юрта ахархочун доьзале.

1938 шера ВЛКСМ членалла вахав из, 1941 шера — КПСС членалла.

Болх бе волавенна из 1931 шера Горичевоски лемара комбината клуба директор волаш. 1931 шера денз 1958 шере кхаччалца В. А. Татаев культурай, искусствай оргашка дукхха бехктокхаме балхаш деш хинав — Нохч-ГІалгІай пачхахьалкхен драматически театра директор, искусствай кинофикацен управлене начальник, Казахски пачхьалкхен эстрада директор.

1958 шера В. А. Татаев хьожаву Нохч-ГІалгІай АССР-а культура министралла. Цу гІулакха тІа волаш тахьо шу гаргга ха яьккхай цо.

В. А. Татаев дукхаза хержав Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета депутатала, КПСС Нохч-ГІалгІай обкомен Грозненски горкомен членалла.

В. А. Татаева къахьегам бех-галбаьб Къахьегама Шечи Байрахца орденцеи 6 медалацеи.

Парте дІахьожаваь болх беш ше мел хинначу участкашка В. А. Татаев хьинара къахьегаш, гІулакх цІена чакхдоаккхаш, принципиальни волаш, доагІар хьадехаш, наьза йовхо еш хинна, да а доагІаш сийдеш хинад цуй.

Виллургвоацаш тха дегашка масса хана йусаргва Ваха Ахмедович Татаев.

Новкъостий группа.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

РАДИО

ХАОТТАМ

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш: редакторан — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхамесекретаран — 3-34-38; партийни вахарен культурни отделан — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта бахамаш отдела — 3-42-28; кехатий отдела — 3-74-68; бухгалтере — 3-54-30; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка.

СФ05217. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 5040.